

ความคิดเห็นต่อเพลงเหยียดเพศในสังคมออนไลน์:
ปฏิบัติการตอกย้ำและโต้ตอบการเหยียดเพศใน
สังคมชายเป็นใหญ่
Posting Opinions about Sexist Songs on
the Internet:
Practices of Enhancing and Combatting
Sexism in a Patriarchal Society

โสภิตา รูปสะอาด

Sopida Roopsa-ard

นักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Student, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

อมต จันทรังษี

Amata Jantarangsee

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

Received: 20th April 2021

Revised: 22nd June 2021

Accepted: 23rd June 2021

Abstract

This paper explores sexism in the songs performed in a patriarchal society and investigates opinion-sharing on sexist songs through online platforms as a practice of enhancing or combatting sexism. This qualitative research applies textual analysis of 12 sexist songs as well as audience analysis of opinions about racism in such songs as they were shared on Facebook, Twitter, Pantip, and YouTube portals. A postmodern feminist perspective and notion of discourse is employed to examine the lyrics of sexist songs along with the motion pictures in the related music videos. A cyberfeminism notion is used to gain insight into the opinions supporting the sexist songs as a way to promote sexual inequality and opinions against sexism as a way to combat it.

The findings show that sexist discrimination in the 12 songs includes mentions of sinful women, sexual jokes, forced sex, the male gaze, and beauty standards. The sexist songs contain sexual harassment discourses as a consequence of the patriarchal culture regarding sex objects, sexual inequality, and sexual jokes. Opinions supporting sexist songs, therefore, emphasise humiliation towards women and those in the LGBT community. Those opinions are critically reacted to comments on issues of sexual inequity as well as the sexual objects and jokes represented in the songs and music videos. The strategy of raising closed-ended questions and typing hashtags are used to tackle sexism and successfully force one songwriter to rewrite the lyrics. Therefore, combatting sexism via online opinion posting is one method for achieving sexual equity in Thai society.

Keywords: Sexist song, Patriarchal society, Social media, Postmodern feminist, Cyberfeminism

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้ศึกษาลักษณะการเหยียดเพศหญิง และเพศทางเลือกผ่านเพลงในสังคมชายเป็นใหญ่ และศึกษาการแสดงความคิดเห็นต่อเพลงเหยียดเพศในสังคมออนไลน์ที่แสดงให้เห็นถึงปฏิบัติการตอกย้ำและโต้ตอบการเหยียดเพศ การวิจัยเชิงคุณภาพนี้ทำการวิเคราะห์ด้วยบทเพลงเหยียดเพศ 12 เพลง และผู้ที่รับฟังเพลง หรือมิวสิควิดีโอที่มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงเหยียดเพศในแพลตฟอร์มออนไลน์เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ฟันทิพย์ และยูทูบ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีสตรีนิยมหลังสมัยใหม่และแนวความคิดวาทกรรมในการวิเคราะห์เนื้อเพลงและภาพในมิวสิควิดีโอเพลงเหยียดเพศ และใช้แนวคิดสตรีนิยมไซเบอร์เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความคิดเห็นสนับสนุนเพลงเหยียดเพศในฐานะที่เป็นปฏิบัติการสนับสนุนความไม่เท่าเทียมทางเพศ และความคิดเห็นโต้ตอบการเหยียดเพศในฐานะที่เป็นวิธีการต่อสู้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคม

ผู้วิจัยพบว่า เพลงเหยียดเพศทั้ง 12 เพลง มีลักษณะการเหยียดผู้หญิงและเพศทางเลือก เช่น การตีตราว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ควรเลือกมาเป็นคู่ครอง การหยอกล้อหรือวิจารณ์รูปลักษณ์ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับการยินยอมจากฝ่ายหญิง การจ้องมองเรื้อนร้าง และมาตรฐานความงามแบบหญิงไทย บทเพลงล้วนมีความหมายไปในเชิงการคุกคามทางเพศที่เป็นผลพวงจากการประกอบสร้างความเป็นเพศจากวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่เกี่ยวกับวัตถุทางเพศ การกีดกันทางเพศ และตลกทางเพศ การแสดงความคิดเห็นสนับสนุนเพลงเหยียดเพศเป็นการตอกย้ำมุมมองเชิงลบต่อผู้หญิงและเพศทางเลือก การตอกย้ำการเหยียดเพศถูกโต้ตอบด้วยแสดงความคิดเห็นวิจารณ์ว่า เพลงเหยียดเพศกีดกันทางเพศและทำให้ผู้หญิงและเพศทางเลือกเป็นวัตถุและตลกทางเพศ นอกจากนี้ยังใช้กลยุทธ์การตั้งคำถามปลายปิดและใส่แฮชแท็กที่สามารถกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเนื้อเพลงเหยียดเพลงบางเพลง การโต้ตอบการเหยียดเพศทางออนไลน์จึงถือว่าเป็นการต่อสู้เพื่อสร้างความเท่าเทียมทางเพศในสังคมไทย

คำสำคัญ : เพลงเหยียดเพศ, สังคมชายเป็นใหญ่, สังคมออนไลน์, สตรีนิยมหลังสมัยใหม่, สตรีนิยมไซเบอร์

บทนำ

เพลงเป็นผลผลิตชิ้นเอกที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ด้วยการสรรสร้างรูปแบบการสื่อสารจากการสร้างท่วงทำนอง และจังหวะของเครื่องดนตรีผสมผสานกับถ้อยคำ และร้อยเรียงให้มีความคล้องจองต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียว และมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อภายใต้ขอบเขตของระยะเวลาเพียงไม่กี่นาที เพลงจึงเป็นวิธีสื่อสารทางวจนภาษาที่ทรงพลัง (ปริยथा วงศ์กำแหงหาญ, 2557) สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และความคิดของผู้สร้างสรรค์เพลงได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุนี้ เพลงที่เกิดจากการเรียงร้อยเสียงดนตรีเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งหรือลักษณะทางเพศอันก่อให้เกิดความรังเกียจเดียดฉันท์ และรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมกันของเพศที่แตกต่างกันที่เรียกว่า ‘เพลงเหยียดเพศ’ จึงเป็นสื่อที่ส่งทอดอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบและผลิตซ้ำความคิดเชิงกตัญถิที่มีต่อกลุ่มคนที่มีเพศสภาพและความชื่นชอบทางเพศที่ด้อยกว่า ในสังคมไทยที่มีแนวคิดชายเป็นใหญ่เป็นกรอบการควบคุมทางสังคม (วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ และ ตรีชญา เชาวปรีชา, 2557) เพลงเหยียดเพศได้ทำหน้าที่สื่อสารความรู้สึกดูแคลนและความเชื่อที่ว่าเพศชายมีอำนาจเหนือกว่า เนื้อหาของเพลงเหยียดเพศในประเทศไทยเป็นถ้อยคำที่ประกอบขึ้นจากวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ที่กระทำต่อเพศที่สังคมนิยามว่า ด้อยกว่าอย่างเพศหญิงและเพศทางเลือก อย่างการหยอกล้อผู้หญิงที่ชอบพอว่า ‘ทำไมโตเรอถึงดำดำ โฉมงามขำ ดำเป็นดินสอขนาดสองปี หน้าอกหน้าใจก็ดูเหมือนจะไม่มี จอแบนอย่างนี้ หมอเกาหลีสกไม่รับทำ ท่อนแขนก็จัดว่าใหญ่ ผู้หญิงอะไรชาโต’ (เพลงคนมีเสน่ห์, 2559) และความคิดต่อการมีความสัมพันธ์กับสตรีข้ามเพศว่า ‘คนอย่างเรานั้นก็เหงา เลยเอาตุ๊ดไปปลาง ๆ มีแฟนแล้วค่อยเลิก’ (เพลงสายเหลือง, 2562) การประพันธ์และเผยแพร่เพลงเหยียดเพศ และการตอบรับจากผู้ฟังเพลงไทยจึงเปรียบได้กับการประกอบสร้างความไม่เท่าเทียมทางเพศและสร้างที่ทางให้วาทกรรมชายเป็นใหญ่คงอยู่ในสังคม

อย่างไรก็ดี การตอกย้ำความเหลื่อมล้ำทางเพศผ่านเพลงเหยียดเพศไม่ได้ดำรงอยู่ในสังคมไทยอย่างราบรื่นนัก เพราะเพลงเหยียดเพศเป็นการสื่อสารเนื้อหาที่กลุ่มผู้ฟังเพลงที่สนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศไม่ยอมรับ กลุ่มคนเหล่านั้นได้วิพากษ์วิจารณ์เพลงเหยียดเพศและต่อต้านเพลงเหยียดเพศอย่างเปิดเผย สื่อสังคมออนไลน์ ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายทางสังคมในอินเทอร์เน็ตอย่างฉับพลันทันด่วน โดยมีการขยายตัวผ่านการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการเป็นเครือข่ายอย่างแพลตฟอร์ม เฟสบุ๊ก ยูทูป ทวิตเตอร์ (ระวี แก้วสุกใส และชัยรัตน์ จุสาโส, 2556, อ้างถึงใน วราพร คำจับ, 2562: 144)

เป็นช่องทางสำคัญที่ผู้ต่อต้านเพลงเหยียดเพศได้แสดงออกถึงความรู้สึกโกรธเคือง และความ ต้องการให้ล้มเลิกการสร้างสรรค์และเผยแพร่เพลงเหยียดเพศ การโต้ตอบการเหยียดเพศใน สังคมออนไลน์มักแสดงออกผ่านการพิมพ์ข้อความตำหนิเนื้อหาของเพลงในช่องทางที่เพลง หรือมิวสิกวิดีโอั้นเผยแพร่อยู่ ดังในแพลตฟอร์มยูทูบที่ว่า “นี่มันปีไหนแล้วคะ ยังจะเหยียด เพศอีกหรือ ถ้าไม่รู้จักแต่งเพลงดี ๆ อย่างไม่จำเป็นต้องแต่งนะคะ” (เพศหญิง, 2562) รวมทั้งแสดงความคิดเห็นในกระทู้ที่ถกเถียงเกี่ยวกับเพลงในแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียอื่น ที่ แยกออกจากสื่อที่เสนอเพลงอย่างเว็บไซต์พันทิพย์ดอทคอมและเฟซบุ๊กที่ว่า “มันเป็นเพลง หมายถึง อิสระ เสรีภาพที่สุดแล้ว ในโลกแห่งการฟังเพลง จะไปคิดอะไรมาก ถ้าเราไม่ชอบ เราก็ก็นั่งฟัง” (เพศชาย, 2563) โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นโต้ตอบข้อความนี้ว่า “อิสระ เสรีที่จะสามารถเหยียดความเป็นมนุษย์ของคนอื่น เราเรียกว่าเสรีภาพได้จริงหรือคะ” (เพศหญิง, 2563) และ “คุณพูดง่ายกว่าอย่าเก็บไปใส่ใจ แต่การเอาคำพวกนี้มาใช้ในเพลงซึ่ง เป็น soft power แล้วมันทำให้มันเป็นเรื่องปกติ มันส่งผลกระทบต่อให้คนมองว่าการเหยียด ตัวตนของคนอื่นเป็นเรื่องปกติถูกไหมคะ สำหรับเรานั้นไม่ปกติเลย มันลดทอนคุณค่าในสิ่ง ที่เราเปลี่ยนมันไม่ได้ คือ เพศของเรา” (เพศหญิง, 2563)

บทความชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยให้เห็นถึงลักษณะการเหยียดเพศหญิงและ เพศทางเลือกที่ปรากฏในเพลงเหยียดเพศในสังคมไทย โดยการเสนอลักษณะการเหยียด เพศและวาทกรรมชายเป็นใหญ่ที่เพลงประกอบสร้างขึ้น อีกวัตถุประสงค์หนึ่งคือ การแสดง ให้เห็นถึงปฏิบัติการตอบโต้และการโต้ตอบการเหยียดเพศที่แสดงออกผ่านการแสดง ความ คิดเห็นสนับสนุนและติเตียนเพลงเหยียดเพศ โดยเริ่มจากมุมมองของผู้ฟังเพลงที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับเพลงเหยียดเพศ การวิจารณ์ประเด็นการเหยียดเพศของกลุ่มผู้ไม่เห็น ด้วยกับเพลง และจบท้ายด้วยกลยุทธ์ที่ใช้ในการโต้ตอบการเหยียดเพศ

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ทฤษฎีสตรีนิยมหลังสมัยใหม่ของ จูดิธ บัทเลอร์ (Judith Butler) อันมีรากฐานมา จากความคิดของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) เสนอว่าภาษามีบทบาทในชีวิตทางสังคม เมื่อความหมายของผู้หญิงและผู้ชายถูกสร้างผ่านภาษาแล้ว ความเป็นผู้หญิงและผู้ชายก็จะ กลายเป็นความจริงที่กำหนดการรับรู้โลกและการกระทำทางสังคมของผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่ง เรียกว่า “วาทกรรม” วาทกรรมมีอำนาจในการชักนำความคิดและการกระทำที่เรามีต่อบุคคล เพศต่าง ๆ และหากบุคคลนั้นไม่เป็นไปตามที่วาทกรรมนั้นสังคมสามารถลงโทษบุคคลนั้นได้

อย่างชอบธรรม (Butler, 1990 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน, 2551: 616; Martin, 1988 อ้างถึงใน วารุณี ภูริสินสิทธิ์, 2545: 168; จงจิตต์ โศภนคณาภรณ์, 2561: 79) งานวิจัยนี้มองว่าภาษาที่ปรากฏในเพลงและมิวสิก

วิดีโอเพลงเหยียดเพศในสังคมชายเป็นใหญ่ได้กำหนดความหมายเกี่ยวกับผู้หญิง และเพศทางเลือกว่า ควรเป็นอย่างไรและควรทำอะไรบนฐานความคิดว่าเพศชายมีอำนาจมากกว่าเพศอื่น วาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ที่ปรากฏในเพลงนี้ได้ประกอบสร้างและทำให้ความไม่เท่าเทียมทางเพศเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงส่งผลให้ผู้หญิงและเพศทางเลือกถูกให้ความหมายผ่านวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่และถูกลดโทษเมื่อไม่ทำตามความคาดหวังนั้น

แนวคิดสตรีนิยมไซเบอร์เป็นแนวคิดที่ก่อตัวขึ้นเมื่อสังคมดิจิทัลเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางตั้งแต่ ค.ศ.1991 เป็นต้นมา โดยมุ่งศึกษาการใช้พื้นที่บนอินเทอร์เน็ตในการสนทนาและโต้ตอบกับบุคคลอื่นของผู้หญิง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้หญิงใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเสริมสร้างอำนาจแก่ตนเอง (Susanna, 2011: 335; หนึ่งหทัย ขอผลกลางและคณะ, 2554: 153-154) งานวิจัยที่ใช้แนวคิดสตรีนิยมไซเบอร์แสดงให้เห็นว่า ในแง่หนึ่ง อินเทอร์เน็ตถูกใช้เป็นพื้นที่แห่งการกดทับผู้หญิงด้วยการผลิตซ้ำความหมายให้ผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ เช่น การมองผู้หญิงเป็นนางแมวยั่วสาวท ในอีกแง่หนึ่ง ผู้หญิงและผู้ต่อต้านการเหยียดเพศได้ใช้แพลตฟอร์มที่เปิดให้ผู้ใช้สื่อสารโต้ตอบได้เป็นเวทีต่อสู้กับการเหยียดเพศที่เกิดขึ้นในโลกออนไลน์ ยกตัวอย่างเช่น การแสดงความคิดเห็นตอบโต้ภาพลักษณ์คู่ขาและการเป็นโสเภณีของผู้หญิงไทยในเว็บไซต์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และสังคมไทยสำหรับชาวต่างชาติว่าเป็นการนำเสนอที่ฉาบฉวยและละเลยความหลากหลายของผู้หญิง (บุษบรรณ จินเจริญ, 2544 และ สุทธิลักษณ์ หวังสันติธรรม, 2547 อ้างถึงใน หนึ่งหทัย ขอผลกลาง และคณะ, 2554: 153-154) แนวคิดสตรีนิยมไซเบอร์ช่วยให้ผู้วิจัยวิเคราะห์การแสดงความคิดเห็นต่อเพลงเหยียดเพศในแพลตฟอร์มออนไลน์ใน 2 แง่มุม นั่นคือ ความคิดเห็นสนับสนุนเพลงเหยียดเพศในฐานะที่เป็นปฏิบัติการตอกย้ำวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ และมองการวิพากษ์วิจารณ์เพลงเหยียดเพศว่าเป็นปฏิบัติการโต้ตอบวาทกรรมซึ่งเป็นการต่อสู้ให้ได้มาซึ่งอำนาจในนิยามความเป็นหญิงและเพศทางเลือกที่ไม่อิงกับวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ มุมมองเช่นนี้ทำให้ผู้เขียนมองเห็นถึงศักยภาพของการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบเพลงเหยียดเพศในการเสริมสร้างอำนาจให้แก่เพศหญิงและเพศทางเลือก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพขั้นนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล 2 รูปแบบ นั่นคือ การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) และการวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis) (พันธกานต์ ทานนท์, 2559) ตัวบทในงานวิจัยชิ้นนี้คือบทเพลงที่มีเนื้อหาของการเหยียดเพศหญิงและเพศทางเลือกซึ่งผู้วิจัยจะเรียกว่า “เพลงเหยียดเพศ” การคัดเลือกตัวบทว่าเพลงใดเป็นเพลงเหยียดเพศมี 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนแรกผู้วิจัยใช้การตัดสินใจจากผู้ฟังเพลง โดยการคัดเลือกเพลงที่ผู้วิจัยพบคำว่า “เหยียดเพศ” ในข้อความแสดงความคิดเห็นในแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง 4 แพลตฟอร์ม คือ ยูทูบ ฟันทิพย์ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ รวมทั้งการสอบถามผู้ฟังเพลงว่าพวกเขาถือว่าเพลงใดเป็นเพลงเหยียดเพศ ในขั้นตอนที่สองผู้วิจัยนำบทเพลงที่ได้จากการคัดเลือกในขั้นตอนแรกมาพิจารณาด้วยตนเองโดยตรวจสอบว่า เพลงเหล่านั้นมีเนื้อหาที่ประกอบสร้างความเป็นเพศด้วยมุมมองชายเป็นใหญ่อยู่จริง การคัดเลือกสองขั้นตอนทำให้ได้เพลงเหยียดเพศซึ่งเป็นตัวบทในการวิเคราะห์จำนวน 12 เพลง

ตารางที่ 1 รายชื่อเพลงและเนื้อหาของบทเพลงเหยียดเพศ

รายชื่อเพลง	เนื้อหาของเพลงโดยย่อ	ตัวอย่างเนื้อเพลงที่สื่อถึงการเหยียดเพศ
จับเธอแก้ผ้า วงวงกลม (2557)	ผู้ชายที่ถูกฝ่ายหญิงนอกใจไปมีคนใหม่จึงเจ็บปวดจากการถูกหักหลัง ทำให้เขาได้ตอบด้วยการจับเธอเปลื้องผ้าและมัดกับเก้าอี้ และเผยให้ผู้คนเห็นเธอในสภาพเปลือยกาย	‘อยากจะทำอะไร ในสิ่งที่คนอื่นเค้าไม่ค่อยจะทำได้ แต่สิ่งนั้นทำแล้วรู้สึกสบายใจ... จะจับเธอแก้ผ้าแล้วเอาเชือกมามัดไว้... ให้เขามาดูตอนที่เธอไม่เหลืออะไรเลยซักอย่าง’
วิบวิบ นักร้อง MINDSET, DABOYWAY, YOUNGGU และ DIAMIND (2563)	บอกเล่าในมุมมองฝ่ายชายเชิงโอ้อวดฐานะ ทรัพย์สินของตน และผู้หญิงทั้งหลายต้องการจะผูกมัดกับเขาเพราะนั่นเขาร่ำรวย	‘เพชรผมโคตรวิบวิบวิบวิบ ผู้หญิงอยากจะเข้ามาจับเยอะจนผมปวดขมับ’

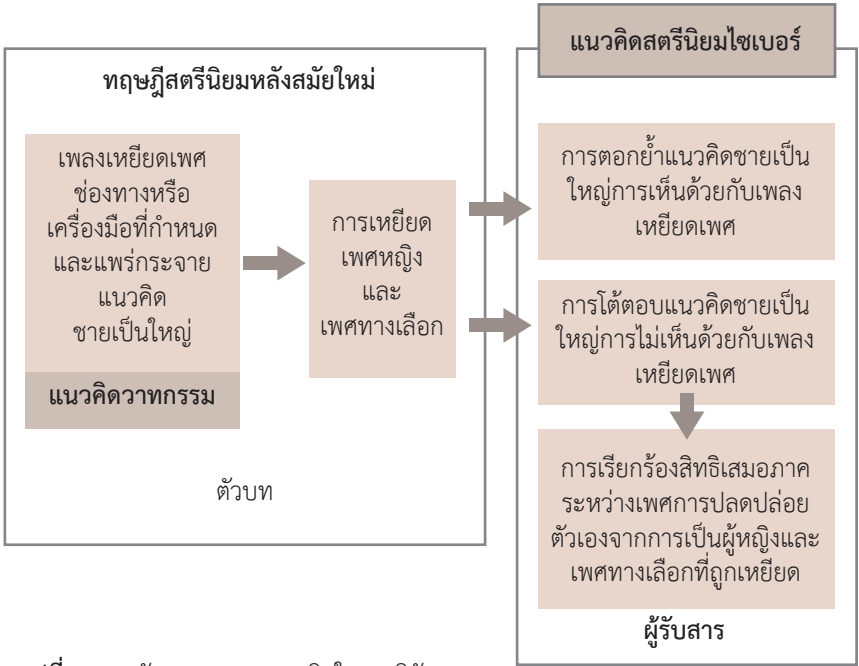
รายชื่อเพลง	เนื้อหาของเพลงโดยย่อ	ตัวอย่างเนื้อเพลงที่สื่อถึงการเหยียดเพศ
เพ็ลลีย นักร้อง FIIXD, BEN BIZZY, 1MILL และ YOUNGGU (2563)	บอกเล่าในมุมมองฝ่ายชายเกี่ยวกับคนที่ตนสามารถแย่งผู้หญิงมาจากอีกฝ่ายได้อย่างง่ายดาย เพราะตนนั้นเชี่ยวชาญด้านการมีเพศสัมพันธ์ จึงทำให้ตนเปลี่ยนผู้หญิงบ่อยเหมือนเปลี่ยนเสื้อผ้า	‘เปลี่ยนผู้หญิงเหมือนเสื้อใช้ เย้_ *จนใส่คู่เลื่อน’ ‘เธอน่ะเป็นประจำเดือน ตอนนี้เธอทำตึงกูเปื้อน’ *(ตัวอักษรที่หายไปคือ ด หมายถึง การร่วมเพศ)
เพชรเต็มตัว นักร้อง FIIXD, 1MILL และ 19HUNNID (2563)	เรื่องราวในงานเลี้ยงของตนกับผองเพื่อน ซึ่งพวกเขาต่างต้องการที่จะมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงในงานเลี้ยงคนหนึ่ง ซึ่งเป็นการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับความเต็มใจจากฝ่ายหญิง เพราะเธอมีประจำเดือน แต่ผู้ชายกลับไม่สนใจ	‘เธอบอกว่าเป็นเมนส์ กูบอกทำให้เธอน่ะไม่มี ** ก่อน ไม่สนใจอะไร กูเอามือจับไปที่ขาอ่อน’ **(ตัวอักษรที่หายไปคือ ค คือ การทำออรัลเซ็กส์ให้กับอวัยวะเพศชาย)
ภูมิแพ้กฐนเทพ นักร้องป้าง นครินทร์ กิ่งศักดิ์ (2556)	ผู้ชายในเมืองที่ต้องการหนีสภาพอากาศ และรักที่ไม่ดีไปต่างจังหวัด และพบรักกับหญิงสาวต่างจังหวัด ฝ่ายชายได้กล่าวอ้างถึงสิ่งไม่ดีที่พบในเมืองกรุงรวมถึงผู้หญิงในกรุงเทพฯ เพื่อสร้างความมั่นใจจากฝ่ายหญิง	‘เพราะศัลยกรรมหอกหนาย่าไปสนใจ ความงามจริงจริงต้องออกจากข้างใน’
คนมีเสน่ห์ นักร้องป้าง นครินทร์ กิ่งศักดิ์ (2559)	ฝ่ายชายตกหลุมรักหญิงสาวผู้หนึ่งซึ่งในมุมมองของฝ่ายชายคิดว่าเธอ นั้นไม่มีความสวยแต่อย่างใด ทั้งผิวดำ หน้าอกเล็ก แขนและขาโต แต่กลับมีเสน่ห์	‘ทำไมตัวเธอถึงดำดำ ใ้แม่งามฆ่า ดำเป็นดินสอขนาด สองบี หน้าอกหน้าใจก็ดูเหมือนจะไม่มี จอแบนอย่างนี้ หมอเกาหลีคงไม่รับทำ ท่อนแขนก็จัดว่าใหญ่ ผู้หญิงอะไรเขาโต’ ‘ไม่เห็นจะมีอะไรสวยเลย’
บั๊กแดงโม วงฮันแนว (2561)	ฝ่ายชายกล่าวหยอกล้อหญิงสาวที่ตนพบเห็นในเชิงเกี่ยวพาราสิในลักษณะหน้าอกและรูปร่างของหญิงสาว	‘ฮู้ว่าอ้ายแพ้วความขาวจ๊กซี่แท้ได้เทิงขาว เเทิงยาว เเทิงใหญ่’ (หมายถึง รู้ไหมว่าพี่แพ้วความขาวจริงนี้ ทั้งขาว ทั้งยาว ทั้งใหญ่)

รายชื่อเพลง	เนื้อหาของเพลงโดยย่อ	ตัวอย่างเนื้อเพลงที่สื่อถึงการเหยียดเพศ
<p>บวบ นักร้องGAVIN.D ร่วมกับนักร้อง YOUNGOHM, FIIXD และโอมง กะลงปง จากวง แทนบ้อย(2563)</p>	<p>บอกเล่าในมุมมองฝ่ายชายเชิง โอ้อวดในทักษะในการมีเพศ สัมพันธ์ที่ทำให้ผู้หญิงชอบในความ สามารถของตน แม้ว่าผู้หญิงจะมี คนรักอยู่แล้วก็ตามแต่เขาไม่สนใจ เพราะเขามองว่าเธอนั้นเป็นเพียง แค่หุ่นอ่อนเท่านั้น</p>	<p>‘อ้อค้อค้อแล้วก็จับอ้อ thot lock’ ‘อย่ามาตั้งอกุไม่ยอมทำกะหรือเจ็บ’</p>
<p>พักก่อน นักร้อง MILLI (2563)</p>	<p>ผู้หญิงสองฝ่ายที่มีปัญหากัน จึง ทำให้มีการโต้ตอบด้วยวาจาเสียดสี ว่าร้าย ประชดประชันฝ่ายตรง ข้าม ด้วยการใช้คำกริยาที่ไม่ เหมาะสมในการท้าทายผู้ชายก่อน และเลิกใส่เสื้อฝ้ายน้อยชิ้นเพราะ เหมือนโสเภณี</p>	<p>‘นี่จะนี่หรือ Rhino วิ่งโร่หาพวก ผู้ชาย’ ‘ยังละอ่อนยังสาว...อย่าไป พักก่อน’ ‘เห็นเธอบอกอยากพักผ่อน แต่ใส่เสื้อเสียดสีสอน จานจะเห็นนม ย่อนหย่อน’ ‘แต่งตัวโคตรมดขิดขิดที่ แอบคิดว่าหนูชาย’</p>
<p>แทนบ้อย นักร้องโอมงกะ ลงปง, ตะมูยครี และ ตะอ้ออ้อส ร่วม กับสมปองงานวัด (2563)</p>	<p>กล่าวถึงบุคคลชื่อ ‘แทน’ ที่ทำงาน ร้านกาแฟ เนื้อเพลงเป็นไปในเชิง หยอกล้อในการกระทำของแทน ซึ่งรวมถึงการกล่าวหยอกล้อ ผู้หญิงที่เข้ามาในร้านกาแฟที่มีรู ปร่างขนาดใหญ่</p>	<p>‘หุ่นเธอมันช่างสะบึ้ม ๆ’(คำว่า “สะ บึ้ม” เป็นภาษาปากที่หมายถึง ใหญ่)</p>
<p>เสียไม่ให้กะเทย นักร้องพอลล่า สไมล์มิวสิก (2563)</p>	<p>ผู้หญิงน้อยเนื้อต่ำใจที่ตนยังคงโสด แต่เพศทางเลือกกลับสามารถหา คนรักได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ตนไม่ พอใจและแสดงอาการรังเกียจผ่าน อคติต่อเพศทางเลือก</p>	<p>‘มักไม่มกมัน แต่อันม่กฐี่’(หมายถึง ใครชอบก็ชอบไปแต่ฉันไม่ชอบขูด) ‘ หนวดว่าแม่่นป่าไฟป่าไม่เดียวกันเสีย ถ้าบ่แม่่นเกย์แล้วแม่กะเป็นกะเทย บ่ น่าเชื่อเลยกะเทยขาดผู้ชาย’ (หมาย ถึง หนวดคกหนาเหมือนป่าไฟ แต่เป็น ไม้ป่าเดียวกันเฉยเลย ถ้าไม่ใช่เกย์ก็เป็น กะเทย ไม่น่าเชื่อเลยกะเทยแย่งผู้ชายไป)</p>
<p>สายเหลือง นักร้อง อีเดช ทองอภิชาติ (2562)</p>	<p>ผู้ชายออกห่างจากผู้หญิงที่ตนหมาย ปอง เขาจึงบรรเทาความเหงาของ ตนด้วยการคบกับสาวประเภท สอง เพราะพวกเขาเอาใจใส่ และ เป็นของแปลกที่น่าลอง</p>	<p>‘เลยอยากจะมีแฟนตุ๊ด เพราะตุ๊ด เอาใจเก่งดี เลยอยากลองของแปลก สักที’ ‘คนอย่างเรานั้นก็เหงาเลยเอา ตุ๊ดไปฟลาง ๆ มีแฟนแล้วค่อยเลิก’</p>

บทความชิ้นนี้มองว่า ภาษาในเพลงเหยียดเพศและมิวสิควิดีโอเพลงประกอบสร้าง ความหมายเชิงลบแก่ผู้หญิงและเพศทางเลือกและผลิตซ้ำวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ให้แก่ สังคมไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงและมิวสิควิดีโอในฐานะที่เป็นตัวบท เพื่อแสดง ให้เห็นถึงลักษณะการเหยียดเพศที่ปรากฏอยู่ในเพลงทั้ง 12 เพลง และเพื่อชี้ให้เห็นถึงวาท กรรมแบบชายเป็นใหญ่ซึ่งอยู่ในเนื้อร้องและมิวสิควิดีโอเพลงที่ทำหน้าที่ตอกย้ำอำนาจที่ไม่ เท่าเทียมระหว่างเพศชายและเพศอื่น ๆ

ผู้รับสารในงานวิจัยชิ้นนี้คือ ผู้ฟังหรือดูมิวสิควิดีโอเพลงที่แสดงความคิดเห็นต่อ เพลงเหยียดเพศใน แพลตฟอร์มยูทูบ ฟันทิพย์ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการ คัดเลือกผู้รับสารแบบเจาะจง (Purposive Selection) (สมชาย วรภิจเกษมสกุล, 2554) โดยกำหนดว่าเป็นผู้แสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งเอ่ยถึงชื่อเพลงและเหตุผลอย่างชัดเจน ยก ตัวอย่างเช่น “เราชอบเพลงพักก่อนมากนะคะ แต่เนื้อหาไม่ไหวจริง เห็นบางคนบอกเนื้อ เพลงแต่งต่าคู่อริใน MV (มิวสิควิดีโอ) แต่เรารู้สึกว่ามิวสิควิดีโอเป็นส่วนประกอบของเพลง ยังไงแต่งเพลงก็มาก่อนทำ MV อยู่แล้วนะคะ” (เพศหญิง, 2563) และ “สำหรับคนที่บอก ว่าเพลงบักแตงโมคุกคามตรงไหน คุณลองเดินผ่านกลุ่มคนแล้วโดนร้องเพลงนี้ใส่สี ใครจะโอ เคกัน รู้หรือกว่าทำมาช้า ๆ ใส่สีคนที่ไม่โดนมันก็ช้า” (เพศหญิง, 2563) ความครบถ้วนของ ข้อความแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้ผู้วิจัยมีข้อมูลที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้นำข้อความที่ผู้ฟังเพลงเหยียดเพศพิมพ์ไว้แพลตฟอร์มออนไลน์มาตีความ เพื่อวิเคราะห์เหตุผลที่ผู้รับสารสนับสนุนการยอมรับเพลงเหยียดเพศ ที่แสดงให้เห็นการ ดำรงอยู่ของวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ในสังคมไทย รวมทั้งการวิเคราะห์ในรายละเอียด การแสดงความคิดเห็นแย้งของผู้ฟังเพลง โดยแสดงให้เห็นถึงการวิจารณ์ประเด็นและวาท กรรมการเหยียดเพศของผู้ฟังที่ต่อต้านเพลง รวมทั้งกลยุทธ์ที่ใช้โต้ตอบการเหยียดเพศซึ่ง เป็นนำตัวเองเข้าสู่สนามอำนาจระหว่างวาทกรรมชายเป็นใหญ่ และผู้ต่อต้านวาทกรรมนั้น และเป็นไปเป้าประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเสริมอำนาจของผู้หญิงและเพศอื่น ๆ ตาม แนวคิดสตรีนิยมไซเบอร์

รูปที่ 1 แผนผังแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ลักษณะการเหยียดเพศที่พบในตัวบทเพลงเหยียดเพศ

จากฐานคิดที่ว่า เพลงเหยียดเพศได้ประกอบสร้างชุดความหมายเกี่ยวกับความเป็นหญิงและเพศทางเลือกโดยอิงกับอำนาจของผู้ชาย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวบทเพลงและค้นหาลักษณะการเหยียดเพศที่แสดงให้เห็นถึงมุมมองเชิงลบที่สังคมชายเป็นใหญ่มอบให้แก่ผู้หญิงและเพศทางเลือก และพบว่าลักษณะการเหยียดเพศที่พบในเพลงเหยียดเพศมีดังนี้

การตีตราว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่คู่ควรต่อการเลือกมาเป็นคู่ครอง การตัดสินว่าผู้หญิงมีพฤติกรรมขัดกับหลักจริยธรรมหรือบรรทัดฐานทางสังคมในแง่ของวาจาหรือกิริยาท่าทาง จึงสมควรถูกลงโทษและไม่มีคุณค่าสำหรับการอยู่ในความสัมพันธ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับ บทเพลงที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้มีคำเนิ่นเรื่องด้วยมุมมองจากฝ่ายชายเป็นสำคัญ โดยกล่าวถึงลักษณะที่ของผู้หญิงไม่ได้อย่างตรงไปตรงมา ทั้งประเด็นเรื่องการคบซ้อน เล่นชู้ ไม่รักเดียวใจเดียว ดังที่ เพลงจับเธอแค้นก็ฝากกล่าวถึงคู่รักฝ่ายหญิงที่นอกใจฝ่ายชายทำให้ผู้ชายทำร้ายเธอด้วยการบังคับแก้มัดเธอไว้กับเก้าอี้เพื่อให้บุคคลอื่นเข้ามาเซยชมอย่างชอบธรรม โดยให้เหตุผลว่าการนอกใจของเธอนั้นเป็นเรื่องที่ผิด และเพลงบวบ ปรากฏเนื้อหาที่ฝ่ายชายใช้

สรรพนามเรียกคุณนอนของเธอว่า ‘อี’ และ ‘กะหรี’ เนื่องจากเธอมีเพศสัมพันธ์กับเขา โดยที่เธอนั้นมีคนรักอยู่แล้ว

การรังเกียจและติเตียนอวัยวะหรือรูปลักษณ์ การแสดงออกทางพฤติกรรมหรือวาทะถึงการรังเกียจบางสิ่งต่อร่างกายของผู้หญิงและเพศทางเลือก ดังที่บทเพลงเปลี่ย กล่าวถึงฝ่ายชายที่ติเตียนและตำหนิผู้หญิงเมื่อประจำเดือนของเธอเป็นแท้วขณะมีเพศสัมพันธ์กัน และ เพลงเสียบไม่ให้เหย ที่เล่าถึงการรังเกียจการใช้ทวารหนักในการมีความสัมพันธ์ทางเพศของเพศทางเลือกที่ว่า ‘มักไม่มกมัน แต่ฉันบมกฐี’ (หมายถึง ใครชอบก็ชอบไป แต่ฉันไม่ชอบบรูตุด)

การหยอกล้อหรือวิจารณ์รูปลักษณ์ (Sexual Jokes) ในเชิงตลกขบขันที่แสดงออกอย่างเป็นปกติ โดยเป็นการกล่าวหยอกล้อที่ตั้งใจคุกคามทางวาจาด้วยการกล่าววิจารณ์รูปลักษณ์ของผู้อื่น จนทำให้ผู้ถูกวิจารณ์รู้สึกอึดอัดและอับอาย ยกตัวอย่างเช่น เพลงคนมีเสน่ห์ เป็นบทเพลงที่ฝ่ายชายแฉและหยอกล้อผู้หญิงที่ตนสนใจ ด้วยการวิจารณ์ขนาดของหน้าอก สีผิว และรูปร่างที่ไม่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานความสวยของผู้หญิงไทย ยกตัวอย่างเช่น หน้าอกเล็กแบน สีผิวหมองคล้ำดำเหมือนดินสอสองปีหรือท่อนแขนและขา มีขนาดใหญ่ เป็นต้น รวมถึงเพลงบักแดงโม ซึ่งกล่าวถึงการเกี่ยวพาราสิผู้หญิงที่มีหน้าอกขนาดใหญ่และผิวขาวนวล

การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับความยินยอมจากฝ่ายหญิง เพลงกลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงไม่มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธความต้องการทางเพศสัมพันธ์ของผู้ชาย แม้ว่าเธอนั้นจะแสดงออกถึงความไม่พร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการกระทำเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการละเมิดสิทธิและหมายรวมถึงการขืนใจเช่นกัน เช่น เพลงเปลี่ย ปรากฏประโยคในเนื้อเพลงที่กล่าวถึงความไม่พร้อมทางด้านร่างกายที่ไม่พร้อมจะมีเพศสัมพันธ์ช่วงเวลาที่มีประจำเดือนแต่ฝ่ายชายกลับไม่สนใจและต้องการมีสัมพันธ์ทางเพศกับเธอ และเพลงเพชรเต็มตัว กล่าวถึงฝ่ายชายและผองเพื่อนต้องการที่จะมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงคนหนึ่งในงานเลี้ยง ซึ่งปรากฏประโยคที่ฝ่ายหญิงไม่เต็มใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ด้วยเพราะเหตุผลเรื่องประจำเดือน แต่ผู้ชายกลับไม่สนใจและต้องการให้เธอมีอวัยวะเพศของเขา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางเพศที่ฝ่ายหญิงไม่สามารถปฏิเสธได้

การจ้องมองเรื้อนร่าง (Male Gaze) เป็นการจ้องมองแบบผู้ชายอย่างตั้งใจที่มองผู้หญิงเพื่อความเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นการกระทำที่สร้างความอึดอัดแก่กัฝ่ายหญิง การจ้องมองเรื้อนร่างมักถูกนำไปใช้ในการสื่อสารหลายรูปแบบ มุมกล้องมักจับภาพผู้หญิงด้วยลักษณะการมองเพศตรงข้าม โดยโลมไล่ไปตามเส้นโค้งเว้าของเรื้อนร่างของเธอ ซึ่งบทเพลง

ในกลุ่มนี้ก็ได้ปรากฏมุมมองแบบการจ้องมองเรื่อนร่างจากผู้ชายเช่นเดียวกัน อีกทั้งเนื้อหาเพลงยังได้กล่าวถึงรูปลักษณ์ของผู้หญิงสอดคล้องกับมุมมองกล้อง ดังเพลงบั๊กแตงโม เป็นบทเพลงที่ฝ่ายชายกล่าวถึงหน้าอกและทรวดทรงของผู้หญิงที่มีขนาดใหญ่เชิงคุกคามทางเพศ พร้อมกับการนำเสนอภาพประกอบมิวสิควิดีโอซึ่งใช้มุมมองแบบจ้องมองที่ตอกย้ำว่าผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุแห่งการจับจ้องของผู้ชาย และเพลงแทนน้อย ที่มีเนื้อเพลงเชยชมผู้หญิงที่เดินเข้ามาในร้านกาแฟ ด้วยประโยคเชิงเกี่ยวพาราสิเกี่ยวกับขนาดหน้าอกที่มีขนาดใหญ่

มาตรฐานความงาม (Beauty Standard) ครอบคลุมความสวยตามค่านิยมของสังคมไทย ซึ่งบทเพลงที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้สะท้อนค่านิยมของผู้หญิงสวยในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงผู้หญิงที่ไม่สวยหรือมีลักษณะผิดไปจากมาตรฐานของสังคมด้วยเช่นกัน เห็นได้จากเพลงคนมีเสน่ห์ที่สะท้อนลักษณะผู้หญิงที่ไม่สวยตามความนิยมของสังคมไทย โดยการวิจารณ์ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างผิวที่ดำคล้ำโดยเปรียบผิวของผู้หญิงเหมือนสีไล่ดินสองปี (2B) หน้าอกขนาดเล็กและเปรียบเปรยว่าเป็นขนาดที่สร้างความยากลำบากต่อการทำศัลยกรรมในประเทศที่มีชื่อเสียงด้านการทำศัลยกรรมความงามอย่างเกาหลี แม้ว่าเนื้อเพลงจะสื่อไปในเชิงหยอกล้อเพื่อเรียกร้องความสนใจจากฝ่ายหญิง แต่บทเพลงนี้ก็กลับสะท้อนถึงการสร้างกรอบความสวยของผู้หญิงไทย และการทำให้เรื่องตลกขบขันจากการวิจารณ์ผู้หญิงที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานความงามเป็นอย่างดี รวมถึงเพลงบั๊กแตงโม ที่เป็นบทเพลงสะท้อนถึงผู้หญิงซึ่งมีลักษณะความสวยตรงตามมาตรฐานความงามหญิงไทยนั่นคือผู้หญิงที่มีหน้าอกขนาดใหญ่ ทรวดทรงโค้งเว้าสวยงาม อีกทั้งยังมีผิวขาวนวลผ่อง

ความงามที่ไม่แท้จริง หรือความงามของผู้หญิงที่ได้มาด้วยการศัลยกรรมไม่ได้เป็นความงามที่มีมาตั้งแต่กำเนิด หากพิจารณาในมุมมองของผู้ทำศัลยกรรม การทำศัลยกรรมเป็นผลมาจากความต้องการทำให้ตนเองมีความสวยตรงตามมาตรฐานตามความงาม (Beauty Standard) ของสังคมไทยทั้งสิ้น แต่ในทางกลับกันอาจสร้างความคิดเห็นขัดแย้งกันของผู้ชายบางส่วนที่ไม่ได้เห็นด้วยกับความงามไม่จริงเหล่านี้ สะท้อนถึงการไม่มีสิทธิในการจัดการเรื่อนร่างของผู้หญิงด้วยศัลยกรรม ดังเนื้อหาของเพลงภูมิแพ้กกรุงเทพ ซึ่งฝ่ายชายนิยามผู้หญิงในกรุงเทพมหานครว่า ความงามนั้นล้วนเป็นความงามประดิษฐ์จากการทำศัลยกรรมซึ่งไม่ใช่ความงามโดยธรรมชาติแต่อย่างใด

วาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ที่พบในตัวบทเพลงเหยียดเพศ

เมื่อพิจารณาจากการให้ค่านิยมความเป็นหญิงในแต่ละบทเพลง จะเห็นได้ว่าบทเพลงเหล่านี้มีเนื้อหาเชิง “การคุกคามทางเพศ” (Sexual Harassment) ซึ่งเกิดจากการ

สร้างสรรค์เพลงภายใต้กรอบของระบบแนวคิดชายเป็นใหญ่ การคุกคามทางเพศนั้นเป็นรูปแบบของการแสดงออกด้วยเหตุแห่งเพศที่มีลักษณะการกระทำในหลายรูปแบบและระดับความรุนแรงที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นพฤติกรรมการณ์ล่วงเกินทั้งทางกาย วาจา และการสัมผัสที่แสดงออกถึงนัยยะทางเพศอันเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา (สมสรรค์ อธิเวสส, 2557: 94) อีกทั้งยังเป็นพฤติกรรมทางเพศที่แสดงออกโดยฝ่ายที่มีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง (ธีรพงษ์ บัวหล้า, 2544) ทั้งนี้หากวิเคราะห์หัตถ์โดยยึดด้วยการจำแนกความหมายของลักษณะการเหยียดเพศข้างต้นที่โดยพิจารณาเนื้อหาเชิงการคุกคามทางเพศ เราจะเห็นถึงวาทกรรมที่ปรากฏในสังคมชายเป็นใหญ่แฝงอยู่ภายใต้เนื้อหาเพลงใน 3 วาทกรรม ดังนี้

วัตถุทางเพศ (Sex object) การทำให้บุคคลหนึ่งเป็นอุปกรณ์หรือเครื่องมือสนองความต้องการทางเพศของอีกบุคคลหนึ่ง โดยมีพื้นฐานมาจากความดึงดูดทางเพศของร่างกาย (ชานนท์ ยอดหงษ์, 2561) กล่าวคือ บทเพลงการลดทอนความเป็นมนุษย์ของผู้หญิงและเพศทางเลือกโดยทำให้ผู้หญิงและเพศทางเลือกกลายเป็นเพียงวัตถุที่ตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ชาย ยกตัวอย่างเช่น การที่ผู้หญิงไม่มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธในการมีเพศสัมพันธ์ที่พบในเนื้อเพลงเพลงที่ว่า ‘เธอน่ะเป็นประจำเดือน ตอนนี้อย่างตื้นๆ’ และในเนื้อเพลงเพชรเต็มตัว ‘เธอบอกว่าเป็นแมนส์ กูบอกว่าให้เธอน่ะไม่มี** ก่อน ไม่สนเหยียอะไร’ เป็นการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับความยินยอมจากผู้หญิง ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดกับคำกล่าวของนักกิจกรรมเพื่อสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ เกี่ยวกับการยินยอมพร้อมใจ (Sexual Consent) “ถ้าความต้องการของทั้งคู่ไม่ได้อยู่ในจุดเดียวกัน อีกฝ่ายต้องหยุดทันที หากไม่หยุด กรณีนั้นก็จะเป็นการข่มขืน” (ศรัทธารา ทัดถิรัตน์, 2563)

การเป็นวัตถุทางเพศยังเห็นได้จากการถูกจ้องมองจากฝ่ายชาย (Male Gaze) ที่ปรากฏในบทเพลงบักแดงโม้ที่ว่า ‘ไอ้ นี่คงเป็นบักพร้าว น้ำหอม ไอ้จกมันูนองตองแท้ ไอ้คือเป็นตามันยกร่องแท้หนอ’ (หมายถึง ไอ้ นี่คงเป็นมะพร้าว น้ำหอม ไอ้ ทำไม่ถึงโดนกนู ไอ้ ทำไม่มันยกร่องจริง ๆ นะ) และเพลงแทนบ้อย ‘หุ่นเธอมันช่างสะบิม ๆ ตอนเห็นครั้งแรกฉันนั้น สะบิม สะบิม สะบิม สะบิม’¹

การสร้างกรอบมาตรฐานความงาม (Beauty Standard) ที่เป็นการทำให้ผู้หญิงกลายเป็นวัตถุทางเพศอีกแบบหนึ่ง จากการตัดสินคุณค่าผู้หญิงจากการประเมินร่างกายของเธอ ดังเช่นเพลงคนมีเสน่ห์ ที่ฝ่ายชายหยอกล้อถึงรูปลักษณ์ของผู้หญิงว่า ‘ทำไมตัวเธอถึงดำดำ ไอ้แม่งามขำ ดำเป็นดินสองขนาดสองปี’ แตกต่างกับเพลงบักแดงโม้ที่ฝ่ายชายอยาก

¹ คำว่า “สะบิม” เป็นภาษาปากที่หมายถึง ใหญ่

รู้จักและครอบครองเธอเพราะเธอนั้นสวย ‘ผู้บ่าวอ้ายแพ้วความขาวจักชี้แท้ได้ เท็งขาว เท็งยาว เท็งใหญ่ ลูกผู้โตมาถักใจแท้หนอ’ (หมายถึง รู้ใหม่ว่าที่แพ้วความขาวจริงนี้ ทั้งขาว ทั้งยาว ทั้งใหญ่ ลูกของใครมันถูกใจจริงเลย) อาจส่งผลให้ผู้หญิงบางคนต้องพยายามดัดแปลงร่างกายให้ตรงกับความคิดหวังของสังคม เพื่อสร้างการยอมรับในสังคมชายเป็นใหญ่ แต่ในบางกรณีกลับไม่ถูกยอมรับจากสังคมเพราะเป็นความงามที่ไม่จริงแท้ ดังเช่นเพลงภูมิแพ้วกรุงเทพ ‘เพราะศัลยกรรมหรือกหนาย่าไปสนใจ ความงามจริงจริงต้องออกจากข้างใน’

การกีดกันทางเพศ (Sexism) การแบ่งแยกทางเพศและเลือกปฏิบัติต่อเพศใดเพศหนึ่งอย่างไม่เท่าเทียม โดยเฉพาะการกีดกันเพศหญิง เนื่องด้วยสังคมชายเป็นใหญ่มีอำนาจกำหนดความเป็นเพศในสังคม ทำให้เกิดชุดความคิด ที่ไม่ได้มีความเสมอภาคทางเพศถ่ายทอดผ่านการขัดเกลาทางสังคมในรูปแบบของบทเพลง โดยเป็นการเหยียดเพศในแง่ที่เป็นปฏิปักษ์ (Hostile sexism) คือ การสร้างความรู้สึกเกลียดชัง เป็นศัตรู ดูถูกและประณามหมิ่นเหยียดต่อผู้หญิงที่มีบทบาทขัดกับจารีตประเพณี หรือมีลักษณะยั่วยวน และก่อให้เกิดความปรารถนาทางเพศ (นลินทิพย์ คชพงษ์, 2550: 34) เพลงวิบวับ ‘เพชรผมโคตรวิบวับวิบวับ ผู้หญิงอยากจะเข้ามาจับ’ กล่าวถึงผู้หญิงที่มักเข้ามาสานสัมพันธ์กับตนในเชิงดูถูกว่าหวังเงินทอง นอกจากนั้น หากผู้หญิงนั้นแสดงพฤติกรรมที่ขัดกับจารีตประเพณี เช่น การนอกใจ ไม่รักเดียวใจเดียว ผู้ชายจะสามารถลงโทษเธอได้โดยที่ไม่ถูกมองว่าเป็นการคุกคามทางเพศซึ่งพบในเพลงจับเธอแก้ผ้า

อย่างไรก็ดี การเหยียดเพศไม่จำเป็นต้องแบ่งแยกเพศหรือถูกตีกรอบจากเพศตรงข้ามตนเสมอไป เพราะการเหยียดเพศยังปรากฏในรูปแบบของการเหยียดเพศเดียวกันด้วยเช่นกัน เห็นได้จาก การที่ผู้ฟังเพลงผู้หญิงเหยียดเพศหญิงด้วยกันเอง ดังที่เพลงพักก่อนกล่าวถึงลักษณะผู้หญิงที่ไม่ดีที่เข้าหาผู้ชายก่อนว่า ‘นี่ชะนีหรือ Rhino วิ่งโรหาพวกผู้ชาย’ และผู้หญิงที่นุ่งน้อยห่มน้อยเพราะเหมือนโสเภณีที่ว่า ‘ใส่เสื้อเสียสำส่อน’

ตลกทางเพศ (Sexual Jokes) การพูดล้อเลียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพูดเปรียบเปรยให้เห็นภาพ หรือการเล่นคำที่ทำให้อีกฝ่ายเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ หรือเกิดความอับอายได้ ดังเช่น เพลงคนมีเสน่ห์ กล่าวถึงผู้ชายหยอกล้อรูปลักษณ์ของผู้หญิง จึงแซวเธอเพื่อเรียกความสนใจว่า ‘จะเอาเธอมาแยกมองแต่ละที่ ไม่เห็นจะมีอะไรสวยเลย’ หรือเพลงบักแตงโม ที่มีฝ่ายชายหยอกแซวรูปลักษณ์ของผู้หญิงด้วยการเปรียบเทียบหน้าอกเธอเหมือนแตงโม เป็นต้น เนื้อเพลงดังกล่าวแสดงถึงการคุกคามทางเพศด้วยวาจา อย่างเช่น การหยอกล้อรูปลักษณ์ของผู้หญิง ไม่ว่าจะป็น สีมิว ขนาดของหน้าอก แขนและขา ซึ่งปรากฏการสร้างอารมณ์ขันในเพลงด้วย ตลกเรื่องเพศจึงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ผู้ชาย

แสดงความกตัญญูต่อผู้หญิงในทางเพศ แสดงถึงอคติในเรื่องเพศ และถูกวิเคราะหว่าเป็นการสะท้อนการยอมรับของสังคมในการแสดงออกทางเพศและการกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิง (ปรองปรารถน์ สุนทรเกาศิษ, 2550)

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการกล่าวถึง การสะท้อนมุมมองของเพศเหยียดเพศในการนิยามความเป็นหญิงและเพศทางเลือกผ่านการวิเคราะห์ตัวบท จะเห็นได้ว่าเนื้อหาของบทเพลงเหล่านี้ล้วนมีความหมายไปในเชิงการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการประกอบสร้างความเป็นเพศที่ถูกกำหนดโดยสังคมชายเป็นใหญ่ ทำให้การกระทำต่อเพศหญิงและเพศทางเลือกเป็นสิ่งที่ปกติในสังคม โดยแพร่กระจายชุดความคิดความไม่เสมอภาคระหว่างเพศผ่านบทเพลง เพลงเหยียดเพศจึงถือเป็นปฏิบัติการทางสังคมที่สะท้อนแนวคิดชายเป็นใหญ่ มีผลต่อการมีอยู่ของชุดความคิดการเหยียดเพศในสังคมไทยให้ดำรงอยู่ได้

ปฏิบัติการตอกย้ำการเหยียดเพศผ่านการแสดงความคิดเห็นในสังคมออนไลน์

จากการวิเคราะห์การแสดงความคิดเห็นต่อเพลงเหยียดเพศ ผู้วิจัยพบข้อความสนับสนุนเนื้อหาของเพลงในแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นจำนวนมากและมองว่า ความคิดเห็นเหล่านี้เป็นการตอกย้ำการเหยียดเพศในสังคมไทย หรือการสร้างความปลอดภัยให้แก่วาทกรรมชายเป็นใหญ่ที่ปรากฏอยู่ในเพลง การเห็นด้วยกับการติตติงและการรังเกียจเจียดฉันทเพศหญิงและเพศทางเลือกเกิดจากมุมมองของผู้ฟังเพลงที่ว่า เนื้อหาในบทเพลงเป็น “สิ่งปกติที่มีอยู่ในสังคม” ไม่ใช่เรื่องผิดปกติแปลกเพราะเพลงเหยียดเพลงมีหน้าที่สะท้อนและถ่ายทอดความเป็นจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ดังปรากฏในความคิดเห็นที่ว่า “เพลงมันสะท้อนสังคมไง” (เพศชาย, 2563) “ผมชอบเพลงแนวนี้แหละ แม้อ้อหาอาจจะดูเหยียดหยามผู้หญิงก็จริง แต่ก็ เป็น ‘อิตัว’ ที่เอามาเป็นแม่ของลูกไม่ได้” (เพศชาย, 2563) และ “เป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่ชอบฟังแนวเพลงอย่างเพชรเต็มตัว ไม่ดูเป็นการเหยียด เพราะเนื้อเพลงมันก็ตรงกับผู้หญิงบางจำพวก” (เพศหญิง, 2563) เนื้อหาที่ถูกมองว่าเป็นสิ่งปกติ ได้แก่ อำนาจของผู้ชายที่มีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดีในเพลงวิบวับที่มีเนื้อเพลงว่า ผู้หญิงจะเข้ามาเมื่อผู้ชายคนนั้นร่ำรวยและมีเงินทอง และความเป็นวัตถุทางเพศของผู้หญิงไทยในเพลงเพชรเต็มตัวที่สื่อว่าผู้ชายก็สามารถจะกระทำต่อผู้หญิงเช่นไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในขณะที่ร่างกายของผู้หญิงไม่พร้อม อีกเหตุผลหนึ่ง ที่ทำให้เพลงเหยียดเพศได้รับการยอมรับจากผู้ฟังเพลงที่แสดงความคิดเห็นในสังคมออนไลน์คือ การให้

ความสำคัญกับความเพลิดเพลินที่ได้จากการฟังเพลง ซึ่งทำให้ผู้แสดงความคิดเห็นในกลุ่มนี้เพิกเฉยต่อเนื้อหาของบทเพลงและติเตียนกลุ่มคนที่ฟังเล็งเนื้อเพลงที่เหยียดเพศ เช่น “การฟังเพลงเพื่อความบันเทิง” ได้แก่ “เพลงมันสร้างขึ้นมาเพื่อความสนุกสนาน ไม่ชอบก็ไม่ต้องฟัง แนะนำค่ะ นะโม 3 จบ” (เพศหญิง, 2563) “มันคือเพลงครับ ถ้าฟังเพลงแล้วอยากได้คุณค่าของชีวิตขนาดนั้น ผมแนะนำอิติบิโอ” (เพศชาย, 2563) และ “ตกลงะ ฟังเพื่อความบันเทิง คิดอะไรมาก” (เพศชาย, 2563) การแสดงความเห็นเหล่านี้้อาจมองได้ว่าเป็นการสร้างความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมต่อผู้หญิงและเพศทางเลือกที่ถูกนิยามเชิงลบจากเนื้อเพลง เพราะเป็นการชักชวนให้ผู้คนในโลกออนไลน์เพิกเฉยต่อการกระทำดังกล่าว

ประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้สนับสนุนเนื้อเพลงเหยียดเพศอธิบายว่ามุมมองทางลบต่อเพศที่ถูกมองว่าด้อยกว่าในสังคมว่า เป็นสิ่งที่ยอมรับได้หรือเมื่อใช้มุมมองนั้นกับกลุ่มคนที่มีลักษณะพิเศษซึ่งฝ่ายสนับสนุนเพลงเหยียดเพศเรียกว่า “ผู้หญิงอย่าง...ที่มีเงินก็สามารถซื้อพวกเธอได้” ดังความคิดเห็นท้ายเพลงที่ว่า “ผู้หญิงสมัยนี้ก็กะหรีตี ๆ นี่แหละ มีดั่งคัส้มมาก็เหี้ย*ได้” (เพศชาย, 2563) และ “ผมชอบเพลงแนวนี้ละ แม้เนื้อหาอาจดูเหยียดหยามผู้หญิงก็จริง แต่ก็เป็พวกอิตัวที่เอามาเป็นแม่ของลูกไม่ได้” (เพศชาย, 2563) เช่นเดียวกับ การมองผู้หญิงปฏิบัติตัวขัดจากรอบทางสังคม เช่น การคบชู้ ไม่รักเดียวใจเดียว ผู้ฟังเพลงในกลุ่มนี้ก็จะเห็นด้วยกับสิ่งที่เพลงเหยียดเพศถ่ายทอด แม้ว่าในเนื้อเพลงแสดงถึงการกระทำความรุนแรงที่ผู้ชายปฏิบัติต่อผู้หญิงก็ตาม ผู้วิจัยมองว่าการตอกย้ำเช่นนี้อาจมีส่วนซ้ำเติมสิ่งที่ฝ่ายชายกระทำต่อฝ่ายหญิงให้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังจะเห็นได้จาก ข้อความสนับสนุนเนื้อหาเพลงและการแสดงในมิวสิกวิดีโอเพลงจับเธอแก้ผ้าที่เล่าเรื่องผู้ชายที่แค้นฝ่ายหญิงที่นอกใจด้วยการจับเธอแก้ผ้าไว้กับเก้าอี้ และให้ผู้อื่นเข้ามาเซ็กซี่ในสภาพร่างกายที่เปลือยเปล่า ซึ่งเป็นไปในทิศทางกรถ่ายทอดอารมณ์ “สะใจ” อันนำไปสู่การซ้ำเติมความรุนแรงต่อผู้หญิงที่ว่า “ผู้หญิงอย่างเธอจับแก้ผ้าปล่อยให้หมากัดตายมันน้อยไป ต้องจับแก้ผ้าแล้วให้ผู้ชายลงแขกถึงจะสะใจ” (เพศชาย, 2557) และ “จับเธอแก้ผ้า แล้วปล่อยให้หมดแดงไปกั๊ด 555555” (เพศชาย, 2557)

จะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นเหล่านี้้ตอกย้ำถึงอำนาจของสังคมชายเป็นใหญ่ ด้วยการกีดกันทางเพศ (Sexism) หรือการเลือกปฏิบัติต่อเพศใดเพศหนึ่งอย่างไม่เท่าเทียม ดังที่ เพศหญิงและเพศทางเลือกที่ตกเป็นผู้ถูกระทำจากการลงโทษผู้หญิงและเพศทางเลือกที่ประพฤติตนขัดต่อกรอบทางสังคม หรือการมองเพศหญิงและเพศทางเลือกเป็นเพียงวัตถุทางเพศ (Sex Object) ด้วยการที่แสดงออกทางเพศในเชิงคุกคามได้อย่างเปิดเผยต่อผู้หญิงที่ผู้ชายมองว่า ไม่ใช่ผู้หญิงที่ดีจึงทำให้บทเพลงที่มีเนื้อหาของการเหยียดเพศยังคงดำรงอยู่และ

แพร่กระจายเพิ่มมากขึ้นในตลาดเพลงไทย การที่ผู้รับสารแสดงความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วย หรือสนับสนุนการเหยียดเพศในบทเพลง ด้วยการให้เหตุผลของหน้าที่ในการสะท้อนสังคม และการสร้างความบันเทิง รวมทั้งการเหยียดเฉพาะผู้หญิงกลุ่ม ท้ายที่สุดแล้วสิ่งที่ถูกยกมาเป็นเหตุผลสนับสนุนของผู้แสดงความคิดเห็นต่อเพลงกลุ่มนี้เปรียบเสมือนปฏิบัติการตอกล้ำ การเหยียดเพศ ที่เป็นชุดความคิดของสังคมชายเป็นใหญ่ให้กลายเป็นสิ่งปกติธรรมดา

ปฏิบัติการโต้ตอบการเหยียดเพศผ่านการแสดงความคิดเห็นในสังคมออนไลน์

ผู้วิจัยไม่เพียงพบเฉพาะความคิดเห็นเชิงสนับสนุนเพลงเหยียดเพศเท่านั้น แต่ยังพบผู้ฟังเพลงที่ไม่เห็นด้วยกับเพลงเหยียดเพศที่ส่งข้อความเพื่อชี้ให้เห็นว่า เพลงดังกล่าวเหยียดเพศอย่างไร และผู้ฟังเพลงกลุ่มนี้ต่อต้านเพลงเหล่านั้นเพราะอะไร คนกลุ่มนี้ต้องการให้ผู้สร้างสรรค์เพลงยุติการเผยแพร่เพลงเหล่านั้นอย่างไร เช่น “การว่าผู้หญิงอีกฝั่งว่าแต่งตัวเรียบร้อย แต่จริง ๆ เป็นกะหรี่ จะกลายเป็นการสร้างภาพให้คนในสังคมมองว่าผู้หญิงที่แต่งตัวแบบนั้นต้องแรดทุกคนไหม?” (เพศหญิง, 2563) หรือ “สังคมพูดเรื่อง Don't tell me how to dress กันหนักหนา แต่นักร้องถึงก็ค้าแต่งตัวกะหรี่ เรารณรงค์เรื่องฝ้ายาคูมฟรี น้องเขาก็ค้าทำตัวเมายาคูม สวนทางทุกสิ่ง” (เพศหญิง, 2563) และ “เพลงสมัยนี้ เนื้อเพลงคงไม่สำคัญ ถึงจะเหยียดคนอื่นแค่ไหนแต่ทำนองผ่าน ก็ถือว่าผ่าน” (เพศหญิง, 2563) เป็นต้น การแสดงความคิดเห็นดังกล่าวจึงเป็นการโต้ตอบการเหยียดเพศที่ถูกตอกล้ำผ่านผู้ที่สนับสนุนการเหยียดเพศ อาจกล่าวได้ว่าการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบที่ผู้แสดงความคิดเห็นเฉพาะประเด็นการเหยียดเพศซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเนื้อเพลง การระงับหรือการยกเลิกเพลงเหยียดเพศในสังคมไทยเป็นการเรียกร้องความเสมอภาคทางเพศ ด้วยการแก้ไขเฉพาะจุดที่เป็นปัญหาตามแนวทางการเรียกร้องสิทธิสตรีของสตรีนิยมสายกลาง

กลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับเพลงเหยียดเพศมีลักษณะการฟังเพลง ที่แตกต่างกับผู้ฟังที่เห็นด้วยกับเพลงเหยียดเพศ คือ การเก็บรายละเอียดเนื้อหาของเพลง จึงทำให้กลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยรับรู้ถึงความหมายของเนื้อเพลงเหยียดเพศและวิจารณ์ประเด็นการเหยียดเพลงให้ผู้คนในสังคมออนไลน์รับทราบ ผู้ฟังเพลงที่ต่อต้านเพลงเหยียดเพศวิจารณ์เนื้อหาเหยียดเพศใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

การมองผู้หญิงและเพศทางเลือกเป็นวัตถุทางเพศ มักเป็นการวิจารณ์เพลงเหยียดเพศที่สื่อสารว่าผู้หญิงและเพศทางเลือกตกเป็นผู้ถูกระทำ การตกเป็นผู้ถูกระทำ

สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็น การจ้องมองเรื่อร่า (Male Gaze) ตั้งความคิดเห็นได้ตอบเพลงที่ว่า “การเล่นเกี่ยวกับ Body (ร่างกาย) ของผู้หญิงมันไม่ควรไหม” (เพศหญิง, 2561) “สำหรับคนที่บอกว่าเพลงนี้คุกคามตรงไหน คุณลองเดินผ่านกลุ่มคนแล้วโดนร้องเพลงนี้ใส่ลิ ใครจะโอเคกัน” (เพศหญิง, 2561) และ “เพลงมัน Sexual Harassment เพราะไปพูด ‘คิมจิโอโต’ ใส่ผู้หญิงที่ไม่รู้จัก ลองคิดภาพตนเองโดนคนไม่รู้จักเข้ามาบอก ‘เจ็บ ๆ รู้สึกดี ๆ’ ใส่ลิ” (เพศหญิง, 2563) การกำหนดกรอบมาตรฐานความงามซึ่งแสดงผ่านข้อคิดเห็นที่ว่า “เนื้อหาเหยียดเพศไปไหมครับ เนื้อเพลงพยายามกำหนดคุณค่าผู้หญิงที่ควรจะเป็น และลดคุณค่าพวกเธอด้วยการดูถูกเหยียดหยาม เหมือนตบหัวแล้วลูบหลัง” (เพศชาย, 2560) รวมทั้ง การมองว่าผู้หญิงที่ผ่านการศัลยกรรมมีความงามที่ไม่จริงจากความคิดเห็นที่ว่า “เป็นเพลงรักสดใสที่เนื้อหาแรงมาก หนุ่มกรุงเทพฯ ที่มาเจอสาวชาวบ้านก็ออดอ้อน และพรวดว่าผู้หญิงกรุงเทพฯ มีแต่คนหลายใจ จิตใจยาแย อันตราย ใครหน้าตาดีก็ต้องไปศัลยกรรมมา” (เพศชาย, 2560)

การกีดกันทางเพศ มักเป็นการวิจารณ์เพลงที่สะท้อนการแบ่งแยกทางเพศ หรือ การเลือกปฏิบัติต่อเพศใดเพศหนึ่งอย่างไม่เท่าเทียม ดังที่แสดงออกมาในรูปแบบของการรังเกียจและติเตียนอวัยวะ หรือรูปลักษณ์ของเพศหญิงและเพศทางเลือกซึ่งถูกวิจารณ์ด้วยข้อความว่า “แต่งเนื้อหาอื่นได้แล้ว ตอนนี่เรื่องเพศมันละเอียดอ่อนมากนะ ไม่ว่าจะเป็นเพศไหนเขาก็รักกันได้ ให้เขาเลือก ไม่ใช่คนทั้งโลกมีแค่เพศหญิงกับเพศชาย” (เพศหญิง, 2563) รวมทั้ง การตีตราว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่คู่ควรต่อการเลือกมาเป็นคู่ครอง เนื่องจากมีพฤติกรรมที่ขัดกับบรรทัดฐานทางสังคมที่ถูกกำหนดโดยสังคมชายเป็นใหญ่ซึ่งปรากฏในความคิดเห็นได้ตอบที่ว่า “เนื้อหาในเพลงนี้มีทั้งการกดขี่ผู้หญิง Slut shaming (การด่าประจานว่า ผู้หญิงคนนั้นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม)” (เพศหญิง, 2563) “การว่าผู้หญิงอีกฝั่งว่าแต่งตัวเรียบบ่อย แต่จริง ๆ เป็นกะหรี จะกลายเป็นการสร้างภาพให้คนในสังคมมองว่าผู้หญิงที่แต่งตัวแบบนั้นต้องแรดทุกคนไหม ?” (เพศหญิง, 2563) “สังคมพูดเรื่อง Don’t tell me how to dress กันหนักหนา แต่นักร้องถึงก็ด่าแต่งตัวกะหรี เรารณรงค์เรื่องฝังยาคุมฟรี น้องเขาก็ด่าทำตัวเมายาคุม สวนทางทุกสิ่ง” (เพศหญิง, 2563) “เราชอบฟังเพลง Hip-Hop แต่บางเพลง เนื้อเพลงคือเหยียดจริง ๆ บางทีแอบคิดว่าทำไมเนื้อเพลงต้องถูกผู้หญิงขนาดนั้น เงินกับค***ยไม่ใช่ถึงอย่างนั้นคะ” (เพศหญิง, 2563) และ “เพลงสมัยนี้ เนื้อเพลงคงไม่สำคัญถึงจะเหยียดคนอื่นแค่ไหนแค่ทำนองผ่าน ก็ถือว่าผ่าน” (เพศหญิง, 2563)

การมองผู้หญิงและเพศทางเลือกเป็นตลกทางเพศ มักเป็นการวิจารณ์เพลงเหยียดเพศเพลงที่ชี้ประเด็นว่ากรกล่าวล้อเลียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ ในเพลง

เป็นการหยอกล้อ หรือวิจารณ์รูปลักษณ์ ทำให้ผู้หญิงและเพศทางเลือกเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ หรือเกิดความอับอายได้ ตัวอย่างความเห็นวิจารณ์ตลกทางเพศ ได้แก่ “ค่อนข้างเกลียดเพลงนี้ ส่วนตัวความรู้สึกเหมือนหลอกดำผู้หญิง ตบหัวแล้วลูบหลังคะ” (เพศหญิง, 2560) “ไม่ชอบเพลงนี้เลย คนไทยเหยียดกันจนอยู่ในสายเลือด เหยียดจนเป็นเรื่องสนุก จนเอาไปแต่งเพลง” (เพศหญิง, 2559) และ “แล้วใช้เรื่องที่จะต้องแขวเหวอะ นมก้นมพวกเรา คุณมาท้าวก่ายละเมิดสิทธิเราทำไมละคะ” (เพศหญิง, 2561)

นอกจากนั้น ยังมีผู้ฟังเพลงบางส่วนเล่าประสบการณ์ความไม่ปกติของการเหยียดเพศด้วยการยกตัวอย่างจากเหตุการณ์จริงที่ว่า “วันนี้เพิ่งโดนวินมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ร้องเพลงบั๊กแดงโมตอนเดินผ่าน โคตรอาย โคตรรู้สึกแะ” (เพศหญิง, 2562) ความคิดเห็นเหล่านี้ล้วนได้ตอบการคุกคามทางเพศถ่ายทอดผ่านเพลง ซึ่งแสดงออกถึงความเหลื่อมล้ำทางเพศ โดยวิจารณ์ประเด็นการเหยียดเพศ (Sexism) การมองผู้หญิงและเพศทางเลือกเป็นเพียงวัตถุทางเพศ (Sex Object) ด้วยการหยอกล้อรูปลักษณ์ (Sexual Jokes) ของผู้หญิงและเพศทางเลือก

กลยุทธ์ที่ใช้ในการโต้ตอบการเหยียดเพศ

ความต้องการเปลี่ยนแปลงเนื้อเพลง การระงับ หรือการยกเลิกเพลงเหยียดเพศของผู้ที่ไม่เห็นด้วยส่งผลให้กลุ่มคนเหล่านี้ ไม่เพียงแต่ใช้การวิจารณ์ประเด็นเหยียดเพศในแพลตฟอร์มออนไลน์อย่างเปิดเผยเท่านั้น กลุ่มผู้ที่ต่อต้านเพลงเหยียดเพศได้ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการชักชวนผู้คนในสังคมออนไลน์ให้ตระหนักถึงการเหยียดเพศในเพลง

การตั้งคำถามปลายปิดเป็นกลยุทธ์ที่ผู้ฟังเพลงใช้ได้ตอบเนื้อหาเพลงเหยียดเพศ โดยการชี้ให้ผู้ฟังคนอื่นเห็นถึงการรังเกียจเหยียดฉันท์ และความปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกับผู้หญิงและเพศทางเลือกในบทเพลง การตั้งคำถามปลายปิดมักเกิดขึ้นในเว็บไซต์ที่รองรับการตั้งกระทู้ และการแสดงความคิดเห็นต่อกระทู้ของคนจำนวนมากอย่าง เว็บไซต์พันทิพย์ดอทคอมที่มีกระทู้คำถามที่ว่า “เพลงคนมีเสน่ห์ของคุณบ้างทำไมถึงเหยียดคนจี๋เหร่ ขนาดนี้ด้วยคะ” (เพศหญิง, 2559) “เพลงคนมีเสน่ห์-บ้าง เนื้อหาเหยียดเพศ ไปไหนครับ” (เพศชาย, 2559) “ช่วงนี้ไทยมีดราม่าเรื่องการเหยียดจู้ ๆ ก็นึกถึงเพลงของบ้าง นครินทร์ คนมีเสน่ห์ บางคนบอกอย่าคิดมาก แต่ว่าลองมองในมุมของคนโดนล้อพูดเล่นคำหนึ่ง อาจทำให้ฝังใจไปทั้งชีวิต” (เพศชาย, 2560)

การตั้งแฮชแท็ก (Hashtag) หรือการสร้างคำค้นหาหลักในกลุ่มคนที่มีความสนใจ

ในเรื่องเดียวกันด้วยการใส่เครื่องหมาย # ไว้หน้าคำคั้นนั้นบนแพลตฟอร์มทวิตเตอร์เพื่อเผยแพร่มุมมองต่อเพลงเหยียดเพศของตนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ดังเช่นการทำแฮชแท็กต่อต้านเพลงวิบวับท้ายข้อความ “นอกเหนือคำว่าค***ย คือ ทศนคติการเหยียดเพศ สังคมมันก้าวข้ามเรื่องนี้มาไกลแล้ว ทำไมยังคงผลิต Content ให้คนมองว่าผู้หญิงเป็นเพศที่หิวเงินขนาดนั้นกันทุกคนอีก ค่านิยมพวกนี้ยังไม่หมดไปจริง ๆ เหรอ #วิบวับเพลงชั้นต่ำ” (เพศหญิง, 2563)

การตั้งแฮชแท็กนี้ทำให้ผู้คนในสังคมออนไลน์ ที่อยู่ต่างแพลตฟอร์มกันสามารถก้าวข้ามแพลตฟอร์มมาเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นต่อต้านเพลงเหยียดเพศได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้มีผู้เข้าร่วมการต่อต้านการเหยียดเพศและเคลื่อนไหวเพื่อเปลี่ยนแปลง หรือยับยั้งเพลงเหยียดเพศเป็นวงกว้าง ดังที่การตั้งแฮชแท็กในทวิตเตอร์ ทำให้ผู้คนในสังคมออนไลน์ร่วมกันออกมาแสดงความคิดเห็น และรวบรวมเพลงที่มีเนื้อหาของการเหยียดเพศมากขึ้น จนกลายเป็นกระแสวิจารณ์และโจมตีเพลงอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่ “การเกิดดราม่า²” (Drama) ในโลกออนไลน์

ดราม่าเพลงเหยียดเพศมักเกิดจากการนำเสนอจากสำนักข่าวออนไลน์ ด้วยการรวบรวมข้อถกเถียงระหว่างผู้ฟังเพลงที่เห็นด้วยกับเพลงเหยียดเพศและผู้ฟังเพลงที่ไม่เห็นด้วยกับเพลงเหยียดเพศ ยกตัวอย่างเช่น เพลงวิบวับ ถูกสำนักข่าวออนไลน์สำนักหนึ่งนำเสนอข่าว “Wip Wup โดนแล้ว! เจอดราม่าโหมในโซเชียลยับ #วิบวับเพลงชั้นต่ำ เหยียดเพศ” (โพสต์ทูเดย์, 2563) โดยเนื้อหาข่าวเป็นการรวบรวมความคิดเห็นของผู้ฟังทั้งกลุ่มที่เห็นด้วยกับการเหยียดเพศและผู้ที่ไม่เห็นด้วย รวมทั้งการสัมภาษณ์นักร้อง หรือเจ้าของเพลงซึ่งนำมาเป็นข้อมูลนำเสนอเพิ่มเติมทำให้ประเด็นการถกเถียงการเหยียดเพศในบทเพลงขยายและแพร่กระจายไปในวงกว้างมากขึ้น การเกิดดราม่าสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงต่อการเหยียดเพศผ่านเพลงในสังคมออนไลน์ได้เป็นอย่างดี เห็นได้จาก กระแสการต่อต้านเจ้าของบทเพลงวิบวับที่รุนแรงของกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาของการเหยียดเพศในบทเพลง การถูกวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้างทำให้เจ้าของเพลงวิบวับได้ลดกระแสต่อต้านนั้นด้วยการแต่งเนื้อหาเพลงให้ไม่มีเนื้อหาเหยียดเพศเพื่อให้วิบวับเป็นเพลงสำหรับเด็กและเยาวชนด้วย โดยตั้งชื่อว่า ‘WIP WUP วิบวับ for kids’

² ดราม่า เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ผู้ที่เห็นต่างกันได้ใช้สังคมออนไลน์แสดงความคิดเห็นของตนอย่างจริงจังต่อประเด็นถกเถียงจนก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อประเด็นนั้น ซึ่งสร้างความรำคาญใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ทั้งหมด

บทสรุป

เพลงเหยียดเพศในสังคมไทยเป็นช่องทาง และเครื่องมือของแนวคิดแบบชายเป็นใหญ่ในการประกอบสร้างความเป็นเพศบนพื้นฐานของความไม่เท่าเทียมทางเพศระหว่างเพศชายและเพศอื่น ๆ ในสังคม การเหยียดเพศผ่านบทเพลงมีลักษณะที่สำคัญ 7 ลักษณะ คือ การตีตราว่าเป็นผู้หญิงที่ทำผิดศีลธรรมจึงไม่ควรเลือกมาเป็นคู่ครอง การรังเกียจและตีเดียวนอวัยวะหรือรูปลักษณ์ การหยอกล้อหรือวิจารณ์รูปลักษณ์ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับการยินยอมจากฝ่ายหญิง การจ้องมองเรื้อนร้าง มาตรฐานความงามแบบหญิงไทย และความงามที่ไม่แท้จริง ลักษณะการเหยียดเพศเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความหมายในเชิงการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) และแฝงเร้นไปด้วยวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ 3 วาทกรรม คือ วัตถุประสงค์ทางเพศ การกีดกันทางเพศ และตลกทางเพศ ซึ่งเป็นผลพวงจากการประกอบสร้างความเป็นเพศที่ถูกกำหนดโดยสังคมชายเป็นใหญ่ เพลงเหยียดเพศจึงถือเป็นปฏิบัติการทางสังคมที่สะท้อนแนวคิดชายเป็นใหญ่ในสังคมไทย

แพลตฟอร์มออนไลน์ที่เป็นช่องทางให้ผู้ชี้แจงแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างฉับพลัน ส่งผลให้ผู้ฟังเพลงแสดงความคิดเห็นต่อเพลงเหยียดเพศทั้งในเชิงสนับสนุนและต่อต้านตอบกันทันที การแสดงความคิดเห็นต่อเพลงเหยียดเพศเป็นทั้งปฏิบัติการตอกย้ำการเหยียดเพศผ่านเพลง และการโต้ตอบกับการกระทำดังกล่าว กลุ่มผู้ฟังเพลงที่เห็นด้วยกับการแต่ง และเผยแพร่เพลงเหยียดเพศให้เหตุผลของการยอมรับเพลงเหล่านั้นว่าเพลงเหยียดเพลงทำหน้าที่สะท้อนความเป็นจริงในสังคม และสร้างความบันเทิงด้วยท่วงทำนองของเพลง รวมทั้งการเหยียดเพศเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้กับผู้หญิง และเพศทางเลือกที่มีรูปลักษณ์และพฤติกรรมไม่ตรงตามบรรทัดฐานสังคม ในขณะที่ผู้ไม่เห็นด้วยกับเพลงเหยียดเพศได้แสดงความคิดเห็นโต้ตอบในโลกออนไลน์ด้วยจุดมุ่งหมายในการเปลี่ยนแปลงเนื้อเพลง และการยุติการเผยแพร่เพลงเหยียดเพศที่เป็นช่องทางในการประกอบสร้างความเป็นหญิงและเพศทางเลือกด้วยวาทกรรมชายเป็นใหญ่ และสร้างความไม่เท่าเทียมทางเพศ ผู้ฟังเพลงกลุ่มนี้ชี้ให้เห็นวาทกรรมที่เหยียดเพศใน 3 ประเด็น คือ การมองผู้หญิงและเพศทางเลือกเป็นวัตถุประสงค์ทางเพศ การกีดกันทางเพศ และการมองผู้หญิงและเพศทางเลือกเป็นตลกทางเพศ โดยมีกลยุทธ์การโต้ตอบที่ส่งผลกระทบในวงกว้างมากกว่าการแสดงความคิดเห็น อย่างการตั้งคำถามปลายปิดในกระทู้ การตั้งแฮชแท็กที่นำไปสู่กระแสศรัทธาซึ่งทำให้เปลี่ยนแปลงเนื้อของเพลงเหยียดเพศได้สำเร็จ ด้วยเหตุนี้ แพลตฟอร์มออนไลน์จึงเปรียบเสมือน “สนามประลอง” ที่มีการต่อสู้ห้ำหั่นกันระหว่างกลุ่มคนที่เห็นด้วยกับเพลงเหยียด

เพศ และกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับเพลงเหยียดเพศ เพื่อช่วงชิงอำนาจนำในการสร้างความหมายต่อความเป็นหญิงและเพศทางเลือกด้วยตนเอง รวมไปถึงต่อต้านมุมมองเชิงลบต่อผู้หญิงและเพศทางเลือกจากวาทกรรมชายเป็นใหญ่ที่สังคมไทยยึดถือ

งานศึกษาการเหยียดเพศผ่านเพลงทั้งไทยและต่างประเทศชี้ให้เห็นว่า การเหยียดเพศเกิดขึ้นในวงการผู้สร้างสรรค์เพลงแร็ป (Rap) (ดิฐพงศ์ ประเสริฐไพฑูรย์, 2563; Wilcox, 1996) ที่เน้นการแต่งเพลงที่สื่อถึงความรุนแรงทางเพศ โดยมองว่าการกดขี่ทางเพศเป็นเรื่องสนุกและถูกต้อง เพลงแร็ปจึงเป็นเพลงที่ลดทอนคุณค่าของผู้หญิงผ่านเนื้อเพลงที่ผลิตซ้ำอำนาจชายเป็นใหญ่ (ดิฐพงศ์ ประเสริฐไพฑูรย์, 2563: 134) ข้อค้นพบในงานวิจัยที่ศึกษาเพลงเหยียดเพศโดยไม่จำกัดแนวเพลงชิ้นนี้ ได้ขยายขอบเขตวรรณกรรมเกี่ยวกับเพลงเหยียดเพศว่า การเหยียดเพศไม่เพียงปรากฏอยู่ในแนวเพลงแร็ปเท่านั้น หากยังพบในเพลงลูกทุ่ง โดยเฉพาะลูกทุ่งอินดี้ อย่างเพลงบักแตงโม เพลงโฟล์คซอง⁴ (Folk song) อย่างเพลงคนมีเสน่ห์ และ เพลงป๊อป⁵ (Pop) อย่างเพลงภูมิแพ้กึ่งเทพอีกด้วย วัฒนธรรมการเหยียดเพศผ่านเพลงจึงไม่ใช่วัฒนธรรมย่อยที่จำกัดอยู่เฉพาะผู้นิยมเพลงแร็ป หากแต่เป็นวัฒนธรรมที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในผู้ฟังเพลงหลากหลายแนว ซึ่งครอบคลุมคนหลากหลายกลุ่มในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นคนเมือง คนชนบท คนชนชั้นแรงงานและคนชนชั้นกลาง หากใช้แนวคิดสตรีนิยมหลังสมัยใหม่ (จงจิตต์ ไศภณคณาภรณ์, 2561) ในการมองวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ที่แฝงเร้นในเพลงเหยียดเพศที่สามารถทำให้ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศเป็นเรื่องปกติในสังคม การเหยียดเพลงที่ปรากฏอยู่ในหลายแนวเพลงบอกเป็นนัยว่า มุมมองเชิงลบต่อผู้หญิงและเพศทางเลือกเป็นสิ่งยอมรับได้ในสังคมไทย การปรากฏอยู่ของเนื้อเพลงเหยียดเพศ และการยอมรับของผู้ฟังเพลงที่แสดงความคิดเห็นในโลกออนไลน์จึงเป็นสิ่งท้าทายนักเคลื่อนไหวเพื่อสตรีที่ทำงานเพื่อลดอคติทางเพศ และส่งเสริมสถานภาพของผู้หญิงและเพศทางเลือก

จากแนวคิดสตรีนิยมไซเบอร์ (Cyberfeminism) ที่เชื่อใน “อำนาจของผู้หญิงที่จะควบคุมและเข้าถึงเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เพื่อเสริมสร้างอำนาจให้แก่ตนเอง” (Gajjala, 2004 อ้างถึงใน หนึ่งหนี้ย ขอผลกลาง และคณะ, 2554, 3) ในการก้าวข้ามสถานที่ สถานะ

³ ลูกทุ่งอินดี้ หมายถึง เพลงลูกทุ่งที่ผู้แต่ง หรือเจ้าของเพลงสามารถทำเพลงได้อย่างอิสระ ในบางกรณีเจ้าของเพลงอาจไม่มีค่ายหรือสังกัด เป็นแนวเพลงที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน

⁴ แนวเพลงโฟล์คซอง (Folk song) คือ การขับร้องเพลงตามสมัยนิยมทั่วไป พร้อมกับมีการบรรเลงกีตาร์คลอประกอบการขับร้อง ปัจจุบันนิยมนำกีตาร์ไฟฟ้ามาใช้บรรเลง

⁵ แนวเพลงป๊อป (Pop) คือ แนวเพลงสมัยนิยมที่สร้างเพื่อรองรับต่อกลุ่มผู้รับสารที่มีขนาดใหญ่ มีทำนองเพลงที่ทันสมัย มักถูกสร้างจากค่ายเพลงขนาดใหญ่

ชนชั้น และบทบาททางสังคม ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับความเชื่อดังกล่าว นั่นคือ ผู้หญิงและผู้สนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศใช้สื่ออินเทอร์เน็ตสร้างเสริมอำนาจให้ผู้หญิงหลุดพ้นจากจากสถานะทางเพศที่ด้อยต่ำกว่า ด้วยวิธีการให้ความรู้เรื่องการเหยียดเพศในเพลงแก่ผู้คนในสังคมออนไลน์ผ่านการแสดงความคิดเห็น และการตั้งคำถามต่อเพลงในแพลตฟอร์มออนไลน์ การตั้งแฮชแท็กจนเกิดดราม่าซึ่งสร้างผลกระทบต่อเพลงเหยียดเพศในโลกความจริง

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน. (2551). *สายธารแห่งนักคิดทฤษฎี: เศรษฐศาสตร์การเมืองกับ สื่อสารศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จงจิตต์ โศภนคณาภรณ์. (2561). *สังคมวิทยาสตรี*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชานนท์ ยอดหงษ์. (2561). “ร่างกายกำยำล้ำเรียด” เมื่อผู้ชายตกเป็นวัตถุทางเพศบ้าง. สืบค้น 14 กุมภาพันธ์ 2564 จากเว็บไซต์ https://thematter.co/thinkers/spornosexual-and-sexual-objectification/21458#_ftn4
- ดิฐพงศ์ ประเสริฐไพฑูรย์. (2563). อำนาจชายเป็นใหญ่: การลดคุณค่าและความรุนแรงทางเพศในวงการเร็ปเปอร์ของไทย. *จุดยืน: วารสารสตรีนิยมไทย*. 7(1), 132-149.
- ธีรพงษ์ บัวหล้า. (2544). *รูปแบบพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในองค์กรภาครัฐ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- นลินทิพย์ คชพงษ์. (2550). *ผลของการเกิดความเด่นชัดในความตาย: เพศและความดึงดูดใจทางกายภาพของผู้หญิง ต่อการประเมินความดึงดูดใจต่อผู้หญิงและการเหยียดเพศแบบแยกขั้ว*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะจิตวิทยา, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2564 จากเว็บไซต์ http://www.tnrr.in.th/?page=result_search&record_id=188559
- บุษบรณ จินเจริญ. (2544). *การต่อสู้ทางวาทกรรมของโสเภณีหญิงไทยจากกระแสหลักสู่เว็ลด์ ไซด์ เว็บ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีทยา วงศ์กำแหงหาญ. (2557). *การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นวัยรุ่นในเนื้อเพลงไทยสากลค่ายกามิกาเซ่ (Kamikaze)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, คณะนิเทศศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ปรองปรานต์ สุนทรเกษม. (2550). การสื่อสารอารมณ์ขันที่สะท้อนการเลือกปฏิบัติในสังคมไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์*. 38(1), น. 69-82.
- พันธกานต์ ทานนท์. (2559). *การสื่อภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขบขัน* โดย ตึกแตน ชลดา. (วิทยานิพนธ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2564 จากเว็บไซต์ http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5807010037_6930_4858.pdf

- ระวิ แก้วสุกใส และชัยรัตน์ จุสาโล. (2556). เครือข่ายสังคมออนไลน์: กรณี เฟสบุ๊ก (Facebook) กับการพัฒนาผู้เรียน. *Princess of Naradhiwas University Journal*. 5(4),195-205.
- ลักษณะวัตต์ ปาละรัตน์ (2560). *ปรัชญาสภาวะสตรี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วสันต์ ปัญญาแก้ว. (2559). สื่อและชีวิตประจำวันในโลกสมัยใหม่. ใน วสันต์ ปัญญาแก้ว (บรรณาธิการ), *โลกสมัยใหม่ในชีวิตประจำวัน* (น. 142-158). เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์.
- วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ และศรัยธนา เขาวปรีชา. (2557). ผู้หญิงในโลกผู้ชาย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ความเป็นหญิง ในนิตยสารสำหรับผู้ชายตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 38(1), 111-133.
- วราพร คำจับ. (2562). สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 7(2), 143-159.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์ (2545). *สตรีนิยม: ขบวนการและแนวคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- สุทธิลักษณ์ หวังสันติธรรม. (2547). วาทกรรมบนอินเทอร์เน็ต ว่าด้วยเรื่องของผู้หญิงไทย. ใน กาญจนา แก้วเทพ และ พิศรดา แซ่ก้วย (บรรณาธิการ), *เพศวิถี วันวาน วันนี้ และวันพรุ่งนี้ที่จะไม่เหมือนเดิม*. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สรยา รอดเพชร, ทศนีย์ ทานตวาทิช และนันธฉัย ประสานนาม. (2561). ผู้หญิงกับปีศาจปไตยในนวนิยายของอุทิศ เหมะมูล. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. 14(1), 53-80.
- สมชาย วรภิเกษมสกุล. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมสรศักดิ์ อธิเวสส์. (2557). การคุกคามทางเพศบนสังคมเครือข่าย. *Veridian E-Journal*. 7(3), 901-916.
- หนึ่งหทัย ขอผลกลาง, วีรพงษ์ พลนิกรกิจ และนิศาชล จำนงศรี. (2554). มองผู้หญิงกับสื่อใหม่ในสังคมไทย ผ่านงานวิจัยแนวสตรีนิยมไซเบอร์. *เทคโนโลยีสุรนารี*. 5(2), 149-158.

- Butler, J. (1990). *Gender Trouble: Feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge.
- Gajjala, R. (2004). *Cyberselves: Feminist ethnographies of South Asian women*. California: Altamira Press.
- Mantie, R. (2013). A comparison of 'popular music pedagogy' discourses. *Journal of Research in Music Education*. 61(3), 334-352. <https://doi.org/10.1177/0022429413497235>
- Martin, B. (1988). Feminism, criticism and Foucault. In I. Diamond & L. Quinby (Ed.), *Feminism & Foucault: Reflections on resistance*. Boston: North eastern University Press.
- Paasonen, S. (2011). Revisiting cyberfeminism. *Communications*. 36(3), 335-352. <https://doi.org/10.1515/comm.2011.017>
- Wilcox, L. (1996). Saatchi rap: The 'worlding of America' and racist ideology in New Zealand. *Continuum*. 10(1), 121-135.

